

Τότε ἐκεῖνος μετὰ δειλίας ἀνεκφράστου τοῖς ἐξή-
τησε νὰ τοῦ δώσουν τὴν παρηγοριά νὰ τὸν θάψῃ
αὐτὸς ὅπως τοῦ πρέπει τὸν πατέρα τους, ποῦ ὁ, τι
κι' ἂν ἔχη σ' αὐτὸν τὸ χρεωστοῦσε.

Ἄλλ' εἶχε ἤδη ἀναθέσει τὴν περὶ τούτου φρον-
τιδα εἰς τὸν ἐπιστάτην ὁ διευθυντὴς τοῦ Λυκείου
τοῦ Φαίδωνος ἐκτελῶν προηγουμένην ἐντολὴν τοῦ
λοχαγοῦ Βράγχα ἐπὶ τῇ προόψει τῆς ἐνδεχομένης
ταύτης καταστροφῆς, τὴν ὁποίαν ὁ ἀπὸν ἐκεῖνος
φίλος δὲν ἔκρινεν ἀπίθανον.

Ἡ ἀποποίησης αὐτὴ ἐπέτεινε τὴν θλίψιν τοῦ ζέ-
νου, ὅστις δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παρά-
κλησίν του· ἀλλὰ καθήσας παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
νεκροῦ ἔκλαιεν ἐν σιγῇ.

[Ἔπεται συνέχεια]

EMMANOYHΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

Ἡ ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ

Ἄμα νυχτώσει ἔφεξε γιὰ τ' ἄγριο νυχτοπούλι
Ποῦ ἔχει μεμβράνες γιὰ φτερά καὶ τρίχες γιὰ πουπούλι.
Μέσ' ἀπ' τὲς βαθιές του τὲς σπηλιές ξεβγαίνει ν' ἀρμενίσῃ,
Χωρὶς ἀπάνου σὲ δεντρὶ ποτέ του νὰ καθίσῃ.

Φέρνει ὄλο γύρους καὶ χτυπᾷ τ' ἀγκιστροτά φτερά του,
Πότε ψηλὰ πηγαινόντας καὶ πότε κάτω κάτω·
Καὶ μοιάζει πλάνητα τυφλὸ ποῦ ἐμπρὸς ὀπίσω τρέχει·
Γιατ' εἶδε ξάφνου λίγο φῶς, κι' ἀναστασμὸ δὲν ἔχει.

Μὲ φρίκη ὄλοι τὸ φεύγουνε, μὲ φόβο τὸ κυτᾶνε
Γιατὶ σ' ἀνθρώπου τὰ μαλλιά τὰ νύχια του κολλᾶνε.
Μ' ἂν μὲς σὲ σπίτι ποτέ μῆ δὲν ἔχει πιά ἐλπίδα...
Ἐφῆσσε ἡ ὥρα του ἡ στερνή!.. Καυμένη νυχτερίδα!

Β. Γ. ΣΤΕΦΕΛΙΔΗΣ

ΧΑΛΑΣΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐπισημότερα οἰκογενειακὰ συμβου-
λια, εἰς τὰ ὁποῖα ἔτυχε νὰ εἶνε πρόεδρος ἡ κ. Ζωή-
τσα, εἶνε καὶ τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἰσαχθῇ ὁ
ἀναγνώστης.

Ἡ ἑκτακτος σπουδαιότης καὶ μεγάλη σημασία
τοῦ συμβουλίου, εἶνε καταφανεῖς (ἐκτός χιλίων ἄλ-
λων λεπτομερειῶν π. χ. τῆς ἀπουσίας τῶν παιδιῶν
καὶ τῆς κυριακάτικης γούνας, ἡ ὁποία μόνον εἰς
ἐκτάκτους περιστάσεις ἔβλεπε τὸ φῶς) καὶ ἀπὸ τὴν
παρουσίαν τοῦ κ. Παντελάκη—ἄδελφοῦ τοῦ μακα-
ρίτου συζύγου τῆς κ. Ζωήτσας.

— Ναί. . . ἔλεγε συμπεραίνουσα καὶ ἐπιλέγουσα
μετὰ τριῶρον περίκλησιν δημηγορίαν· μόνη εἶμαι!
τὸ παιδί μου δὲν τὸ ἔχω γιὰ πέταμα. Ἐνας ἄνδρας,
ὅταν δὲν εἶνε ἄξιος νὰ διατηρήσῃ τὸ σπίτι του μὲ
ἀξιοπρέπεια καὶ νὰ περισσέψῃ καὶ τίποτα γιὰ τὰ
γεράματα, δὲ λέγεται ἄνδρας. Κάθε φρόνιμη κο-
πέλα πρέπει νὰ τοὺς ἀποφεύγῃ· μάλιστα ὅταν ἔχη
καὶ τόση προίκα, σὰν τῆς Φωτεινίτσας μου· ποῦ
μπορεῖ νὰ πάρῃ τὸν καλλίτερο, χωρὶς συλλογῇ

πολλή, ἔτσι μὲ σφραλιχτὰ μάτια. Λοιπὸν ἀφοῦ ὁ
Λάμπρος ξέπεσε καὶ ἀφοῦ στὴ ζωὴ του ἔκαμε καὶ
τόσαις τρέλλαις. . . .

— Θυμᾶσαι Ζωήτσα μου, ποῦ σηκώθηκε καὶ
πῆγε καὶ στὸν πόλεμο στὰ 78 ἐκεῖ κάτω. . . καὶ
χάλασε πάλε τὸ ἐμπόριό του καὶ γύρισε λαθωμένος,
μὰ πολὺ εὐχαριστημένος—γιατὶ ἔκαμε τὸ χρέος του;

— Ἀκατάστατος ἄνθρωπος μὲ κοντολογία καὶ
ἐγὼ βρίσκω, ποῦ δὲν εἶνε γιὰ τὴ Φωτεινίτσα μου.
Ἄν ὄλοι οἱ συγγενεῖς ἦσθε σύμφωνα! δηλ. ἂν θέλετε
τὸ καλὸ τῆς Φωφῶς μου, θ' ἀρέσετε τὸ σχέδιό μου:
νὰ διαλύσουμε ὅσα μπορούμε γρηγορώτερα αὐτὸν
τὸν ἀρραβῶνα, γιὰ νὰ μὴ χάσουμε καὶ μιὰ εὐκαι-
ρία περιφρονη. . .

— Μὰ, θεῖα, ἂν τὸν ἀγαπᾷ. . . ἂν. . . ἐτόλ-
μησε νὰ ψιθυρίσῃ μιὰ φωνὴ ἀδύνατη, ἔτοιμη νὰ
σθεσθῇ, ὅπως εἶνε ἀδύναταις ὄλαις ἢ φωναῖς, ποῦ
μιλοῦνε γιὰ τὸν ἴσιο δρόμον (ἴσως γι' αὐτὸ καὶ δὲν
εὐρίσκουν ἠχώ).

— Ἀγαπᾷ!!!! ποῖος; καλὲ ποῖος; ἡ Φωτει-
νίτσα μου; ἡ Φωφῶ μου; ποῦ τὴν ἔδωκα τέτοια
ἀνατροφή, ποῦ εἶμαι βέβαιη, ὅπως σὲ βλέπω καὶ
μὲ βλέπετε, πῶς δὲ θ' ἀγαπήσῃ τὸν ἄντρα της,
παρὰ ὕστερα ἀπὸ τὰ στεφανώματα καὶ τοῦτο ἀκόμα
θὰ τὸ καλοσυλλογισθῇ;

— Καλὲ ἐγὼ δὲ ξέρω τὸ παιδί σου, Ζωήτσα
μου! μόνε μὴ συγχίζεσαι. Δὲν ξέρεις τὸ στόμα τῆς
Ἀνθούλας; ὁ, τι φτάζει λέγει.

— Λοιπὸν, τί λέτε;

— Βέβαια καὶ πρέπει νὰ χωρίσουνε. Ἐγὼ ἤθελα
νὰ σοῦ τὸ πῶ, ἄμα ἡ φωτιά τὸν κατάστρεψε τὸν
Λάμπρο· μὰ πάλι συλλογίσθηκα «ἐκείνη γνωστικὴ
εἶνε καὶ τὰ πρεπούμενα τὰ ξέρει». Τώρα ἀφοῦ
ὑπάρχει ἡ μέση καὶ λόγος γιὰ καλὸ γαμπρό, θὰ
εἶνε ἀθεοφοβία νὰ τὸν χάσῃς μέσα ἀπὸ τὰ χέρια
σου. Ἡ τύχη δυὸ φοραῖς δὲ χαμογελάει.

— Ἀχ ὁ καυμένος ὁ Λάμπρος! ἡ ἀπελπισία
τὸν περιμένει! ἐτόλμησε νὰ ψιθυρίσῃ ἡ Ἀνθούλα,
μὲ κίνδυνον ν' ἀκούσῃ φιλιππικὸς τῆς κ. Ζωήτσας.

— Γιὰ νὰ σὲ πῶ!! μὴ μοιρολογᾷς ἀπάνου ποῦ
διορθώνουμε τὸ ριζικὸ τῆς κόρης μου! γιατί ἡ γρι-
νια πάντα σὲ κακὸ βγαίνει.

— Ὁ καυμένος ὁ Λάμπρος!!!

— Καυμένος! νὰ κάθεται! νὰ μιλῇ ὄλο γιὰ πο-
λέμους καὶ φρονικά!! ἀπ' αὐτὰ καὶ ἀπ' ἄλλα, κατά-
λαβα πῶς δὲν εἶνε γιὰ τὴ Φωφῶ μου καὶ ὕστερα
πειά, ποῦ κᾶθηκε καὶ τὸ μαγαζὶ του καὶ κατεστρά-
φηκε, ἀποκρύωσε ἡ καρδιά μου. Τώρα, τί λέτε
ὄλοι σας; Στοῦ μακαρίτη τὸν τόπο, τοῦ λόγου σου
στέκεσαι κ. Παντελάκη καὶ ὁ, τι πῆξ ἐκείνο θὰ γείνη.

— Ἐγὼ τί νὰ πῶ, νύφη· ἐσύ, καλλίτερα ἀπὸ
πανεπιστήμιον τὰ λόγια τὰ βγάξεις ἀπ' τὸ στόμα
σου. Μονάχα ἓνα γράμμα νὰ φωνάξουμε τὸν παπᾶ
νὰ μᾶς κατασκευάσῃ καὶ μέσα νάχη τὸ γράμμα:
ποῦ τάχα τῆς τύχης δὲν ἦτανε αὐτὸ τὸ συγγέσιο
καὶ ἔμπορεῖ τὰ ἀστρικά τους νὰ μὴν ταιριάζανε καὶ
ὄλο στὸ χειρότερο ἢ δουλειά του πάγει! ἄς δοκι-
μάσῃ κι' ἄλλη τύχη ἴσως. . . .

— Αὐτὸ κύριε Παντελάκη δὲν τὸ παραδέχομαι.

— Γιατί, νύφη: ἠρώτησε σιγὰ σιγὰ ὁ κ. Παν-

τελάκης, μ' ἐκείνην τὴν φοβισμένη στάσιν, ποῦ παίρνουν οἱ πτωχοὶ συγγενεῖς μπροστὰ στοὺς πλουσίους.

— Γιατί; γιατί, τὸ ὄνομα τῆς Φωφῶς μου νάβγῃ, πῶς εἶνε ἄτυχη!! Ἐνῶ (καὶ εἶνε παστρική ἀλήθεια) ἄμικ γεννήθηκε ἡ Φωφῶ, ὁ μακαρίτης καινούργιο μπακάλικο ἄνοιξε.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖον, τὸ εἶπε μὲ τόσην ταραχὴν ἡ κ. Ζωήτσα, ποῦ λύθηκαν ἡ κορδέλαις τοῦ λαιμοῦ καὶ ἄνοιξε ἡ γούνα της καὶ τώρα μ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μπορούσε νὰ ἀναπνέη περὶ ἐλεύθερα.

— Ὅπως ἀγαπάτε κ. Ζωήτσα.

— Ἐγὼ ἀγαπῶ: νὰ γραφθῇ τὸ γράμμα καὶ μέσα νάγῃ λόγια προσβολευτικά «πῶς ἀρῶ εἶνε γεννημένος γιὰ φρονιάς, φρονιάς ἄς ζήση καὶ ἄς πεθάνῃ. Ἄς πάγῃ ἔσθ' ὁ πόλεμος νὰ πολεμήσῃ γιὰ τὴ σημαία του καὶ ἄς ἐγθρευεταὶ τοὺς Βουργαρους ποῦ οἱ ἄνθρωποι δὲ φάγανε τὰ πατρογονικά του. Μὰ ἄς μὴν πάρῃ ἔσθ' ὁ λαιμὸς του καὶ ἓνα κορίτσι, ποῦ πρέπει ἐκείνο τὸ κορίτσι, παίρνοντας τέτοιον ἄνδρα, νὰ ἐτοιμάσῃ καὶ τῆς χρειάζεταὶ τὰ ρούχα μαζί μὲ τὰ νυφικά. Καὶ ἡ φωτιά ποῦ τοὺς ἔκαμε στάχτη, τιμωρία τοῦ Θεοῦ ἦτανε, μὰ ἐκεῖνος σὰν ἄθεος ὅπου εἶνε, δὲν τὸ κατάλαβε. Κατάλαβατε; ὀλοτέτοια.

Ἡ σύζυγος τοῦ κ. Παντελάκη, ἦτανε πάντα σύμφωνη μὲ τὴν κ. Ζωήτσα καὶ εἶπε μὲ περηφάνειαν.

— Αὐτὸς ὁ νοῦς, εἶνε σωστὸς ἀντρίκιος νοῦς. Νὰ μὰς ζήσης Ζωήτσα μου. Ἡ κ. Ζωήτσα ἔδесе τῆς κορδέλαις τῆς γούνας τῆς, συμμάζεψε τῆς δυὸ ἄκραις μὲ μετροσοφροσύνη καὶ εἶπε.

— Ξέρετε . . . γιὰ τὸ καλὸ τοῦ παιδιοῦ τῆς μιὰ μάνα, πρέπει νὰ κάμνῃ, ὅ,τι μπορεί.

Ἐστειλαν νὰ φωνάζουν τὸν παπὰ γιὰ τὸ γράμμα καὶ ἡ Ἀνθούλα κατακόκκινη ἀπὸ ἀγανάκτησι βιγῆκε ἔξω.

*

Ἡ Ἀνθούλα ἀπεφάσισε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιον τῆς Φωφῶς, ποῦ εἶχε ἀνατροφή καὶ . . . θὰ κάλοσυλλογίζονταν ἂν πρέπη ν' ἀγαπήσῃ καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἄνδρα τῆς.

— Δὲν πιστεύω ἔλεγε, ἐνῶ προχωροῦσε, νὰ εἶνε τόσῳ θηρίο ἡ ἐξαδέλφη μου, ὅπως τὴν περιγράφει ἡ θεία μου. Μὰ πάλιν ἀνατροφή τὴν εἶπανε αὐτὰ δηλ. τὰ ἴδια λόγια καὶ τὰ ἴδια παραδείγματα ἀπὸ τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ. Ἡ ἀνατροφή δηλ. ἡ ἀδιάκοπη αὐτὴ γυμναστική, θὰ ξεριζώσῃ βέβαια καὶ τὰ καλὰ φυσικά, ὅπως καὶ τὰ κακά. Ἡ κόρη τῆς κ. Ζωήτσας, θ' ἀρνηθῇ τώρα ἐπάνω στὴ συμφορὰ του ἐκεῖνον τὸν καλὸ νέο, τὸν ἔξυπνο, τὸν ἐνθουσιώδη!

Ἡ Ἀνθούλα δὲν ἐκτύπησε στὴ θύρα τῆς ἐφάνη, πῶς ἤκουσε λυγμούς καὶ ἄνοιξε μὲ χέρι παγωμένο ἀπὸ τὴ συγκίνησι.

Ἡ Φωφῶ ῥιγμένη μὲ τὰ φορέματα ἐπάνω στὴν κλίνη τῆς, ἔκλαιε πικρά.

Τὸ κοκκινωπὸ φῶς τῆς θερμάστρας, τὴν ἐφώτιζε ὅλην. Ἡ Φωφῶ ἤκουσε τὸ τρίξιμο τῆς θύρας, μὰ δὲν ὑπέθετε πῶς θὰ ἦτο ἡ Ἀνθούλα. Μάλιστα νόμισε πῶς ἦτο ἡ μητέρα τῆς καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι τῆς, βαρὺ ἀπὸ τὴν ἀπελπίσιαν.

— Φωφῶ, ἐγὼ εἶμι, μὴ φοβάσαι.

Γιατί εἶπε ἐκεῖνο τὸ μὴ φοβάσαι; δὲν ἤξευρε μηδὲ

ἡ ἴδια. Ἡ ψυχὴ τῆς προνόησε πῶς τὸ δυστυχισμένο κορίτσι, εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ προστασίαν· εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ μίαν φωνὴν ἀνθρωπίνην, ἡ ὁποία νὰ τοῦ πῇ «μὴ φοβάσαι».

— Ἀνθούλα, ἐσύ εἶσαι;

— Ναί ἐγώ.

— Ἄγ. Ἀνθούλα, εἶδες ἀπονιά! Φαρμακόνουν ἀλύπητα ἓναν ἄνθρωπο, μὲ ἕσυχη συνείδησι· χωρὶς ὁ νομος νὰ ἐξετάσῃ διόλου ἂν ἔγεινε φρονικὸ καὶ χωρὶς ἐκεῖνοι νὰ τὸ ὑποπτευθοῦν διόλου, πῶς ἔγειναν φρονιάδες.

Ἡ κόρη τῆς κ. Ζωήτσας σηκώθηκε στὰ πόδια καὶ εἶπε μὲ ἓνα γέλιο ἀλλόκοτο καὶ φωνὴ αὐστηρά.

— Τελείωσε; τί θὰ πῇ τελείωσε; Στὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου— ὅταν εἶνε ἀληθινὰ— μπορεί ἓνα χέρι ἀνθρώπινο νὰ βάλῃ μιὰ τελεία καὶ ἡ φωτιά νὰ σβύσῃ, χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἐρείπια: Τὰ ἄκουσα ὅλα· ἤμην ἐκεῖ κάτω τὴν καταδίκη τοῦ Λάμπρου μου, τὴν ἄκουσα. Ἄκουσα καὶ τὸν ἴδικό μου πανηγυρικό καὶ ἀνατρίχιασα. Ἄν αὐτὰ ὅλα, ποῦ ἐμέτρησε ἡ μητέρα μου μὲ τόση περηφάνεια, εἶνε ἀνατροφή, ἐγὼ εἶμαι κκοσσαναθρευμένη. ἡ θέσις μου δὲν εἶνε πειὰ σ' αὐτὸ τὸ σπίτι μέσα. Ἄ νὰ ξέφυγε, τί κατῶρθωσα! ἓνα παινιδάκι τόσῳ ἀσυνείηστο . . . γὰ, γὰ . . . Τί ἔχασε ὁ Λάμπρος μου; ἔχασε τὴν καρδιά του τὴν εὐγενῆ καρδιά του, ποῦ κτυπᾷ ὅλο ἀπὸ εὐγενεῖς ὀρμάς; ἔχασε τὸ πνεῦμά του; ὄχι! Ἐχασε χρήματα ποῦ τὰ κέρδισε μοναχός του. Ἐγὼ ἔχω χρήματα ὥστε . . . τὸ δυστύχημα δὲν εἶνε μεγάλο. Μὰ ὄχι, Ἀνθούλα, ἡ μητέρας ἔχουν ὅλα τὰ ἄδικα καὶ τῆς μητέρας βαρύνει ἡ ἀκαταστασία αὐτὴ ἡ κοινωνική. Γιὰ τῆς μητέρας ποῦ ἔχουν κόραις γιὰ ξεπούλημα, οἱ ἄνδρες εἶνε ὄντα προσοδοφόρα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ δουλεύουν ἀπὸ τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ, διὰ νὰ μὴ λείψῃ τίποτε ἀπὸ τὰ καλομαθημένα των κορίτσια. Καὶ τὰ κορίτσια, ἔτσι ἔμαθην νὰ τοὺς θεωροῦν τοὺς ἄνδρας. Δὲν φροντίζουν νὰ μάθουν νὰ διευθύνουν τὸ σπίτι, ἀλλὰ διδάσκονται ἀπὸ τὰς τρυφερὰς μητέρας, μὲ γίλια μέσα καὶ διάμεσα, πῶς νὰ διευθύνουν τὸν ἄνδρα— νὰ εἶνε πειθήνιος καὶ νὰ καταστρέφεται ἀπὸ τὰ μικρὰ χερσάκια τῆς συζύγου χωρὶς γογγυσμὸ. Ἄν ὅμως τὰ κορίτσια ἔχουν προῖκα καὶ προῖκα πολλή, τότε ἡ μητέρα σηκώνει κεφάλι, θεωρεῖ σκουπίδι τὸ γαμβρὸ καὶ νομίζει— ὅπως συμβαίνει σήμερα σ' ἐμένα— πῶς ἔχει δικαίωμα νὰ διώξῃ σὰν περιττὸ ὑπηρετὴ ἓνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος τρία χρόνια ἔζησε σὰν οἰκιακός, ἀγάπησε, ὠνειροπόλησε στὸ σπίτι αὐτὸ μέσα. Καὶ ἡ κόρη; ἔχει ἀνατροφή! σὰν ὄγκος κρέατος ἔχει καθήκον νὰ στροβιλίζεται ἀπὸ χέρι αὐτὸ χέρι.

Ἡ Ἀνθούλα ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ποῦ ἔπεφταν γρήγορα καὶ ἀσύνδετα ἀπὸ τὰ φλογισμένα χεῖλη τῆς Φωφῶς μὲ χαρὰν, ἀλλὰ καὶ μὲ κατὰπληξιν.

Ἡ κόρη τῆς κ. Ζωήτσας, ἐκεῖ ὀρθή, φωτισμένη ἀπὸ τὸ κοκκινωπὸ φῶς τῆς θερμάστρας, ὠμοιάζε μὲ ἄγαλμα Δικαιοσύνης.

— Καὶ τώρα; ἐψιθύρισε ἡ Ἀνθούλα.

— Τώρα, τί θὰ κάμω;

— Ναί, δὲν βλέπω.

— Ἐργάσθηκα ἀρκετὰ. Τώρα ἀγαπητὴ ἔξα-

δελφούλα, θά μὲ βοηθήσῃς νὰ ἀποτελειώσω τὸ σχέδιόν μου.

Ἡ Φωφὼ φίλησε τὴν Ἀνθούλα καὶ φόρεσε γρήγορα τὸ ἐπανωφόρι τῆς καὶ τὸ καπέλο τῆς. Ἐπειτα σταμάτησε, ἄρχισε νὰ κλαίῃ πικρὰ καὶ εἶπε μὲ φωνὴ παγωμένη :

— Ἀνθούλα, ἐπὶ τὸν πονεῖς τὸ Λάμπρο μου μὴν ἀρνηθῆς· σ' ἀκουσα νὰ τὸν ὑπερασπίζεσαι . . . ἔρχεσαι μαζί μου ; μὲ συνοδεύεις ; Ὅχι πάγω νὰ τοῦ πῶ : νὰ μὴν ἀπελπίζεσαι, γιατί ἐγὼ εἶμαι δική του καὶ ποτὲ δὲν θά πάρω ἄλλον ἄνδρα. Ὅχι τὸν κατηγορήσω· θά τοῦ δώσω μὲ τὰ λόγια μου ζωὴ καὶ ἐλπίδα. Ἐρχεσαι ; εἶχα σκοπὸ νὰ περάσω ἀπὸ τὸ σπίτι σου καὶ νὰ σὲ παρακαλέσω. Διές, ποῦ ὁ θεὸς σ' ἐφώτισε νὰ περάσῃς ἀπ' τὸ δωμάτιό μου. Ἐρχεσαι, Ἀνθούλα, ἔρχεσαι ;

— Ἐγὼ ; καὶ ὁ κόσμος ; ἡ μητέρα σου ;

— Ἄ, ὁ κόσμος ! ! Αὔριο, ὅταν ἕνας νεκροθάπτης τοῦ χύνη κρῦο χῶμα στὸ μέτωπό του, ὁ κόσμος θά σὲ συγχαρῇ ποῦ τὸν ἀφῆκες καὶ ἐτελειώσε, χωρὶς νὰ σαλέψῃς ἀπὸ τὴ θέσι σου ; Μήπως ξέρεῖ τί κρίνει— καὶ τί κατακρίνει αὐτὸς ὁ φοβερὸς κριτῆς — ὁ κόσμος ; Ἄν δὲν ἔλθῃς . . . θά πάγω μόνη μου. Ὅχι ναυαγήσῃ καὶ τὸ σχέδιόν μου· ἕνα σχεδιάκι στρατηγικώτατο.

Ἡ Ἀνθούλα ἀκόμη δισταζουσα, ἐκούμπωσε τὸ ἐπανωφόρι τῆς καὶ πέρασε τὸ χέρι τῆς στὸν βραχίονα τῆς Φωφῶς.

Ἐξῶ τὸ χιόνι ἐπεφτε ἤσυχο ἤσυχο καὶ ἀπαλό, οἱ διαβάται πολὺ λίγοι. Τὸ σπίτι βυθισμένο σὲ πυκνὸ σκοτάδι· μόνον ἡ αἶθουσα τῆς συνεδριάσεως ἔλαμπε.

*

Ἀπὸ τὸ Σακίτ-ἀγάτς ὅπου κατοικοῦσε ἡ κ. Ζωήτσα, ἕως εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἐργοστασίου τῶν κυριῶν (rue Nané) εἶνε λίγα βήματα. Ἡ Ἀνθούλα καὶ ἡ Φωφὼ, προχωροῦσαν φοβισμέναις λιγάκι, μὰ μὲ ἀπόφασι. Ἡ ὁδὸς Νανὲ ἤσυχη· τὸ ἐργοστάσιον τῶν κυριῶν σκοτεινόν. Ἡ Φωφὼ γύρισε τὸ κεφάλι τῆς ὑψηλὰ καὶ εἶδε, πῶς ἦταν φωτισμένο τὸ δωμάτιο τοῦ Λάμπρου.

— Ἐδῶ εἶνε, εἶπε, καὶ χωρὶς νὰ ρωτήσῃ τὸν Ἀρμένιο θυρωρὸ, ἄρχισε νὰ ἀναβαίῃ γρήγορα γρήγορα. Ἡ Ἀνθούλα ἐσκόνταρτε, δὲν μποροῦσε νὰ τὴν προσθάσῃ.

Ἡ Φωφὼ ἐσταμάτησε 'στὸ δεύτερο πάτωμα καὶ χτύπησε τὴν θύρα, μὲ χέρι ποῦ ἔτρεμε ἀπὸ τὴ συγκίνησι.

— Ἐμπρός ! ἀκούσθηκε νὰ λέγῃ τοῦ Λάμπρου ἡ φωνή.

Ἡ Φωφὼ δὲν εὑρίσκει δύναμι ν' ἀνοίξῃ· ἀνέπνεε μὲ δυσκολία.

Ὁ Λάμπρος ἀνοίξε μόνος του.

Ἦτο γλωμὸς καὶ ἐγλώμιωσε ἀκόμη περισσότερο, ἅμα εἶδε τὴ Φωφὼ.

Ἐθλίψε τὰ χεράκια τῆς μὲ ἀγάπη καὶ εἰς τὴν χαρὰν τῆς παρουσίας τῆς, ἐλησμόνησεν ὅλα τὰ βάνά του, ἀκόμη καὶ τὸ γράμμα, ποῦ ἔλαβε πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὴν κ. Ζωήτσα.

Ἐξαφνα συνῆλθε καὶ ἄφησε τὰ χεράκια τῆς Φωφῶς.

— Τί θέλεις ἐδῶ ; εἶπε μὲ φωνὴ ἀλλόκοτη. Ἥλθες νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃς ; ἴσως ἦλθες νὰ πάρῃς καὶ συχώρεσι, γιὰ νὰ ἔχῃς ἡσυχὴ τὴν συνειδήσί σου.

Ἡ Φωφὼ ἔπεσε ἐπάνω 'στὸ σοφὰ μισοπεθαμμένη.

Ἡ Ἀνθούλα, τοῦ εἶπε.

— Ἥλθε νὰ σὰς 'πῆ : πῶς ἀγαπᾷ τὸ Λάμπρο τώρα 'στὴ δυστυχία του διπλάσια καὶ ἡ καρδιά τῆς εἶνε πάντα δική σας.

Ὁ Λάμπρος ἐροίγησε· δὲν ἤθελε ἀκόμη νὰ πιστεῦσῃ.

— Πηγαίνετε νὰ τὴν εὐχαριστήσετε.

Ὁ Λάμπρος ἐπλησίασε τὴν Φωφὼ, πῆρε τὸ παγωμένον χέρι τῆς, τὸ ἔφερε 'στὰ χεῖλη του καὶ μὲ δάκρυα, γλυκὰ δάκρυα :

— Φωφὼ μου, μ' ἀγαπᾷς ; ἀλήθεια μ' ἀγαπᾷς ; Τὸ βλέπω μὴ μοῦ τὸ πῆς. Σ' αὐτὴν τὴν συμφορὰ μου, εἶδα νὰ μοῦ φεύγουν οἱ φίλοι ἕνας ἕνας μὲ ἀναισθησία. Τώρα πρὸ ὀλίγου πῆρα τὸ τελευταῖον φοβερὸ κτύπημα—τὸ γράμμα τῆς μητέρας σου. Πῶς τὴ συγάρθηκα τὴ ζωὴ ! Μοῦ φάνηκε γυμνὸς ὁ κόσμος ἀπὸ καρδιαῖς καὶ γιὰ λίγα λεπτά ἔγεινα κ' ἐγὼ κακὸς καὶ ἤθελα νὰ πονοῦν καὶ οἱ ἄλλοι, ὅπως ἐπόνεσα ἐγὼ . . .

— Τὸ βλέπεις, Ἀνθούλα ; μετανοεῖς ἀκόμη ποῦ ἦλθες ; . . .

— Ἐσκέφθηκα ὅτι θά σοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ παρακούσῃς εἰς τὴν μητέρα σου. Εἶχα μάθει τυχαίως σήμερα ἀπὸ ἕνα φίλον, ὅτι σκοπεύουν νὰ διαλύσουν τὸν δεσμό μας καὶ νὰ σοῦ δώσουν τὸν κ. Χρυσιάδην . . .

— Ἄφινε αὐτὴν τὴν ἱστορία. Μοῦ φέρεῖ ὅπως βλέπεις γέλοια ἂν καὶ ἡ κατάστασίς μου δὲν εἶνε καθόλου χαρωπὴ,

— Γελᾷς ;

— Ἄχ, ναί, γελῶ.

— Γιατί ;

Ἡ Φωφὼ πῆρε τὸ ἀγαπημένον κεφάλαι τοῦ Λάμπρου 'στὰ δύο τῆς χεῖρια καὶ φίλησε τὰ δακρυσιμένα ματάκια του. Ἐκεῖνα τὰ βαθυὰ γαλανὰ μάτια, ποῦ τὰ ἐθάμπωναν τὰ πικρὰ δάκρυα.

— Ὅχι ἦμαί δική σου· ὅταν ἐγὼ πῶ κάτι τι, τὸ φυλάττω. Ἐγὼ τὰ διώρθωσα ὅλα καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ κ. Χρυσιάδου, δὲν φοβοῦμαι κίνδυνον.

Ἡ Ἀνθούλα, ἡ ὅποια ἐκάθητο συμμαζεμένη σὲ μιὰ γωνιά, ἀνοίξε μάτια περίεργα.

— Ὁ κ. Χρυσιάδης, τώρα κρατεῖ 'στὰ χεῖρια του ἕνα γράμμα ἀνυπόγραφο, ποῦ καθόλου βέβαια δὲν ὑποπτεύεται, πῶς τὸ ἔγραψα ἐγὼ.

— Ἐνα γράμμα δικό σου ;

— Ναί δικό μου. Διάβασε τὴν κόπια δυνατὰ, γιὰ νὰ τὴν ἀκούσῃ καὶ ἡ Ἀνθούλα.

Ὁ Λάμπρος ἐπλησίασε τὸ φῶς καὶ ἀνοίξε τὸ χαρτάκι, ποῦ τοῦ ἔδωκε ἡ Φωφὼ.

Ἄξιότιμε κῆριε.

Ἡ κόρη τῆς κ. Ζωήτσας ἀπόψε ἔβρίσκεται 'στὸ δωμάτιο τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ τῆς. Ἄν θέλετε, νὰ πληροφορηθῆτε καὶ νὰ βεβαιωθῆτε, κάμετε ἕνα περίπατο τὰ μεσάνυκτα, εἰς τὴν ὁδὸν Νανέ.

Φίλος σας.

Ὁ Λάμπρος τὸ ἐξαναδιάβασε τὸ μπιλετάκι.

— Τώρα αγάπη μου είνε μεσάνυχτα. 'Ο κ. Χρυσιάδης δέν πρέπει νά κάμη άδικα τόν περίπατό του. Βλέπεις ό καιρός κρύος φοβοῦμαι μὴ πάθη καταρροή.

'Ο Λάμπρος ήθέλησε νά τήν κρατήση, αλλά εκείνη έγλίστησε από τά χέρια του και άρπαξε τόν βραχίονα τῆς 'Ανθούλας.

'Ενῶ στή θύρα τοῦ δρόμου αποχαιρετοῦσε τὸ Λάμπρο και τόν παρακαλοῦσε νά μὴ τήν συνοδεύσει, πέρασε ό κ. Χρυσιάδης και εξερόβηξε άπειλητικά.

*

'Ο Λάμπρος, ό εὐτυχησμένος Λάμπρος, έχει τώρα θάρρος και δυνάμεις διά νά εργασθῆ και συλλογίζεται, πόσων αγαπάται!. Διά νά εὐρη τὸ άσθενές εκείνο πλασματάκι τήν δύναμιν νά αντίσταθῆ και νά υπερασπισθῆ με τὸση τέχνην — ναί αγαπάται πολύ!

'Η 'Ανθούλα, συλλογίζεται αν ό Λάμπρος θά έφέρειτο εις όμοίαν περίστασιν, όπως έφέρθη ή Φωφώ και διστάζει λιγάκι μόλην τήν εκτίμησιν της διά τόν Λάμπρον· επειδή ή πικρά πείρα, ή όποία τήν άφῆκε γεροντοκόρην, τῆς υπενθυμίζει: ότι οι άνδρες, όχι μόνον δέν έννοσούν νά θυσιαστοῦν, αλλά ούτε νά θυσιάσουν και αυτάς ακόμη τας ιδιοτροπίας των.

'Η κ. Ζωήτσα, κρατεί στο χέρι της ένα γράμμα και πηγαίνει και έρχεται, αναμμένη, ενῶ ή συντροφάδα της έλησμονήσε τὸ σιγάρο της στυστό, τὸ φλυτζάνι τοῦ καφέ γεμάτο και τὸ στόμα της άνοικτό.

'Η κ. Ζωήτσα ξαναδιαβάζει τὸ γράμμα και ή συντροφάδα σταυροκοπεΐται.

'Αγαπητή κυρία.

Χθές, όλος διόλου τυχαίως (!) έπερνούσα από τήν όδόν Νανέ και είδα τήν κόρην σας νά βγαίνει από τὸ σπίτι τοῦ αραβωνιαστικού της.

Αλλά από τήν εκτίμησι τοῦ τρέφω για σας, αποφασίζω νά πείσω τόν εαυτό μου, ότι δέν είδα τίποτε, αν όμως και σεις, άναγνωρίζουσα τήν θυσίαν μου, αποφασίσετε νά διπλασιάσετε τήν προίκα.

Νικ. Χρυσιάδης.

'Η Φωφώ, έμβῆκε νά πάρη τήν εργασίαν της.

— Διάβασε αυτό έδώ τὸ γράμμα· είνε αλήθεια, κόρη άχάριστη!

— Ναί, μητέρα είνε αλήθεια· ειπεν ή κόρη με γαλήνην.

'Η κ. Ζωήτσα έλιποθύμησε και άφου συνήλθε, αποφασίζει βλέπουσα τά δάκρυα τῆς Φωφῶς, νά τῆς δώσῃ τόν Λάμπρον, αλλά . . . με όλιγωτέραν προίκα, (τὸ άπεφάσισε από φιλαργυρίαν ειπε μία κακή γλώσσα).

— Καλέ αυτά τά πράγματα τά περίμενες από τῆ Φωφώ μου, ποῦ πειά έσύ ξέρεις, Μαριορίτσα μου, πώς τήν άνέβρεψα;

— Τί νά πῆς; χάλασε ό κόσμος.

Υ. Γ. Φαντασθήτε, τί ώραίος ποῦ θά ἦτο ό κόσμος, πριν χαλάσῃ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΕΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

'Αν όσος κόσμος βρίσκεται
'Όλος εσένα ύμνοῦσε
Για τὸ οὐράνιο σῶμά σου,
Ποῦ μ' έκαμε τρελλό
Πιστεύω πῶς άγνότερα
Δέ θα σε μελετοῦσε,
Καθώς όταν προδεύχομαι
'Εγώ παρακαλῶ.

'Απιστος δέν γεννήθηκα,
'Αλλά θεομά τὰ θεΐα,
Ποῦ από μικρός διδάχτηκα
Τώρα δέν προσκυνῶ,
Γιατί καινούρια εφάνηκε
'Σ τὸ στῆθος μου θρησκεία
Κι' όλο τόν πόθο έχάρησα
'Σ εσένα τόν άγνό.

ΑΝΔΡ. ΒΡΑΝΑΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

'Ο δοκιμώτατος έλληνιστής κ. Γρηγόριος Βερναρδάκης εξετύπωσε πρό μικρού εν Λειψία τὸ πολυβούλητον τοῦ Πλουτάρχου πονημάτιον περί τοῦ εν Δελφοῖς μετὰ σοφῶν κριτικῶν σημειώσεων, προσφωνήσας τήν εκδοσιν εις τόν 'Ερνέστον Κούρτιον επί τῆ ευκαίριε τῆς όγδοηκονταετηρίδας του.

— 'Ετερον άξιόλογον βιβλίον, 'Επικτήτου Διατριβαί τοῦ 'Αρριανού, εξέδόθησαν επ' ἴσης εν Λειψία, κριτικῆ επιμελεία τοῦ εν Γράτς καθηγητοῦ Σέγκλ, έπισυναψαντος εν τέλει, μετὰ κριτικῶν διορθώσεων, και τὸ 'Εγγχειρίδιον τοῦ 'Επικτήτου.

— Κατὰ τὸ «'Αθήναιον» εκδίδεται προσεχῶς εν Λονδίνω σπουδαιότατον και πολυτελέστατον πόνημα περί τῆς 'Αγίας Σοφίας, προῖον πολυετοῦς συνεργασίας δύο σοφῶν άνδρῶν, τοῦ μὲν αρχιτέκτονος, τοῦ δε αρχαιολόγου.

— 'Εδημοσιεύθη εσχάτως εν Λονδίνω ό πρώτος τόμος τοῦ περί έλληνικῶν διαλέκτων μεγάλου συγγράμματος τοῦ αμερικανοῦ καθηγητοῦ Σμύθ, πραγματευόμενος εν έπτακοσίαις ως έγγιστα σελίσι περί τῆς ιωνικῆς διαλέκτου.

'Επιδημιολογικά

Τήν 27 Αύγουστου ήγγέλλθη τηλεγραφικώς εκ Βερολίνου ή θάνατος τοῦ διασῆμου φυσικοῦ και φυσιολόγου Χέλμχολτς. 'Ο 'Ερμάννος-Λουδοβίκος-Φερδινάνδος φόν Χέλμχολτς έγεννήθη εν Ποτσδάμ, τήν 31 Αύγουστου 1821. Διατελέσας στρατιωτικὸς ιατρός από τοῦ 1845 μέχρι τοῦ 1848, διορίσθη κατόπι καθηγητῆς τῆς Φυσιολογίας εις τὰ Πανεπιστήμια τῆς Καινιζβέργης, τῆς Βόννης, τῆς 'Αϊδελβέργης, βραδύτερον δε τῆς Φυσικῆς εις τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου. 'Από τοῦ 1857 διετέλει μέλος τακτικόν τῆς εν τῆ παλει ταῦτη 'Ακαδημίας τῶν